

ŠKOLNÍ ČASOPIS

Základní školy Březnice

PODZIM 2019

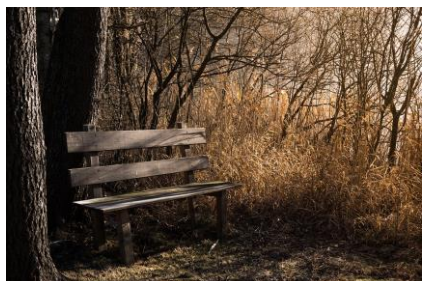

„Zas konec léta, zas je blízko
k vínu
a čistý vítr zpívá o podzimu,
tak jako tenkrát,
dávno kdysi...“

Jan Skácel,

moravský básník, prozaik, autor
poetrie pro děti.

„A srpen končí, dny jsou zase
bosé. Rozkvetly astry, ozývá se
chlad. Podzim, jak slimák,
vystrkuje růžky a babí léto
padá do zahrad...“

Celý den prší, déšť má mnoho
jmen. Kocouři slastně přivírají
víčka. Psi svinuli se do klubíčka.
Před chvílí přiložil jsem znovu
do kamen...“

Vážení čtenáři,

rozjásané slunečné dny se nepozorovaně překulily
přes stříbrné pavučinky babího léta do nostalgické
podzimní nálady. Nastalo období zklidnění, bilancování,
vzpomínek. Ticho narušuje pouze šustění spadaneho listí.
Víte v korunách stromů. Ševelení dešťových kapek. Je čas
sednout si s horkým čajem ke krbu a ponořit se do děje
dobré knihy...

Věříme, že i Vy si se zájmem prolistujete stránky Kolovrátku a nahlédnete do dění naší
školy.

Přinášíme Vám několik rozhovorů. Linda a Adinka vyzpovídaly pana ředitele Miroslava
Bělku, Kája s Julčou si poslechly vyprávění paní Marie Berkovcové a paní Julie Placákové,
které dříve působily na březnické škole. Interview nám poskytli i vietnamští žáci a jejich
rodiče. Přiblížíme Vám dva významné svátky této roční doby. Podzim na Vás dýchne i
z četných fotografií a obrázků. Nahlédneme do školních sešitů a zahřejeme se při představě
sportovních výkonů borců z našich řad. Dozvíte se, jaké akce jsme absolvovali.

Doufáme, že si najdete článek, fotografii či obrázek, který Vás pohladí na duši.

Redakce

DUŠIČKY

„My jsme byli u babičky na Dušičky.
My jsme byli na Dušičky u babičky.
A teď jedem domů,
zpíváme si k tomu,
že jsme byli u babičky na Dušičky.
Večer všude na hřbitovech září svíčky.
Lampičky a osvětlené kostelíčky.
Vzadu na modříný
vrhali jsme temné stíny,
když jsme byli u babičky na Dušičky...“ (Slávek Janoušek)

Památka všech zemřelých

(2. listopad)

Vyletěla duše z těla, žádnéj neví, kam letěla...

je v římsko-katolické církvi významným dnem v liturgickém kalendáři, protestantské církve se snažily tento svátek potlačit, anglikánská církev ho přímo zrušila.

Je to den, kdy vzpomínají pozůstalí na své zesnulé příbuzné a přátele. V kostelech a hřbitovních kaplích se slouží mše svaté. Věřící i nevěřící navštěvují i vzdálené rodinné hroby, které předtím uklidili a slavnostně nazdobili.

Podle lidové víry o půlnoci přicházejí duše z očištky na svět, aby si odpočinuly na jednu noc od muk. Při prvním ranním zvonění se musejí vrátit zpět. K tomu se váží různé lidové obyčeje. Hospodyně pekly typické pečivo, plněné mákem nebo povidly, kterým obdarovávaly žebráky a pobočníky. Těsto mohlo být rohlíkové, buchtové i koblihové. Všem druhům se souhrnně říkalo „dušičky“. Některé selky se snažily ušetřit, a tak pro své nejbližší pekly z bílé mouky, pro čeleď pak z mouky černé. Vznikla tak říkanka: „Dušičky věrný nejste všechny stejné, některý jste bílý, některý jste černý.“

Odlišný tvar měly „kosti svatých“. Vyráběly se ze dvou přeložených pletenců těsta, které vypadaly jako zkřížené hnáty.

Hospodář plnil lampy máslem, místo olejem, aby si dušičky mohly ošetřit spáleniny z očištky. Rodina pila večer studené mléko či se jím lidé postříkali, což prý pomáhalo k ochlazení duší.

Věřilo se, že o půlnoci mají duchové na hřbitově mši v kapli. Pokud by se tam zjevil živý člověk, roztrhán by byl na kusy.

Prší-li v Den zesnulých, duše prý oplakávají své hříchy.

HALLOWEEN

Prapůvod Dušiček sahá až do dob starých Keltů. Podle jejich kalendáře začínal nový rok 1. listopadu. Pouze v tento den se mohly duše zemřelých vrátit mezi živé. Proto byly v noci na 2. listopad zapalovány ohně, které jim měly pomoci najít cestu. Tato pohanská tradice byla v osmém století potlačena svátkem Všech svatých.

Slavnost, která dala kořeny Halloweenu, se jmenovala Samhain („konec léta“). Probíhala poslední den v keltském roce (31. října), kdy se prý čarodějnice, kouzelníci a duchové lidem mstili a strašili je. Do Ameriky se tento svátek dostal zřejmě z Irska, odkud směřovalo do zámoří za lepším životem několik vln vystěhovalců. Název vznikl z dobového výrazu All Hallow's Eve (předvečer všech svatých).

Během této noci dávala do oken, na zápraží a podél příjezdové cesty svítící lucerna vydlabaná z tykve nebo tuřínu. Ta měla pomoci zemřelým předkům najít cestu zpět do duchovního světa, vítat je a zároveň chránila obyvatele domu proti zlým duchům, kteří způsobovali škody na úrodě a jiné potíže. Lidé v tuto noc cítili největší blízkost svých zesnulých příbuzných a přátel.

Nejvíce si v současné době tento svátek užívají děti: oblékají se do strašidelných kostýmů a chodí od domu k domu a koledují o sladkosti tradičním pořekadlem: „Trick or Treat“ („trik nebo pohoštění“). Výraz „trick“ se vykládá různě. Koledníci mají předvést nějaký veselý kousek, může ale znamenat také výhrůžku. Pokud děti nedostanou řádnou výslužku, provedou nějakou neplechu kolem domu.

Typickým znakem Halloweenu jsou vyřezávané dýně se svíčkou (dříve hořícím uhlíkem). Dále jsou to kostlivci, čarodějnice, černé kočky, duchové, pavouci, netopýři a podobně. Barvami Halloweenu jsou oranžová a černá.

Autorkou dekorací i jejich fotografií je

Jitka Bartošková

Jack-o'-lantern

Žil kdysi irský darmošlap a opilec jménem Jack. Čím si vydělával na živobytí, není známo, jistojistě se však ví, že byl u každé lotroviny a dny si hojně krátil proléváním hrdla. V předvečer svátku Všechny svatých, když ležel venku opilý, se jeho duše chystala k opuštění těla. Tu se zjevil ďábel, který čekal, aby duši mohl lapit a odnést do pekla. Jenže Jackovi se ještě umírat nechtělo, a tak dostal nápad. Poprosil ďábla o šest pencí, aby si mohl koupit poslední pivo, a pak že s ním půjde. Ďábel peníze neměl, ale Jack jej uprosil, aby se sám v mince proměnil. Až pivo zaplatí, čert se promění zpět. Pekelník se ošival, ale Jack škemral a škemral, až se čert v šest pencí proměnil. Na to Jack čekal. Pět pencí dal hostinskému, šestou zastrčil do tobolky. Ďábel tak nemohl zpět do své původní podoby. Prosil a žadonil. Nakonec se dohodli. Když Jack vrátí ďáblovi minci, ďábel daruje Jackovi ještě jeden rok života. A tak se i stalo.

A Jack pil a pil a pil Ale nakonec na něho došlo. Uběhl rok a zas byl předvečer svátku Všechny svatých. Tentokrát Jack skutečně zemřel. Jeho duše věděla, že peklu nepatří, to by bylo porušení dohody. Zamířila tedy rovnou k nebeské bráně. Jenže tam ji také nechtěli, protože Jack byl veliký hříšník, který se ani přes dvojí výstrahu nenapravil. Co teď? Duše putovala před bránu pekelnou. Ďábel jen zavrtěl hlavou. Zoufalý Jack pochopil, že přechytračením ďábla vlastně přelstil hlavně sám sebe. Ani nebe, ani peklo. Ďáblu se Jacka přece jen nakonec zželelo, ale smlouvu porušit nemohl, a tak mu daroval aspoň žhavý uhlík.

Od té doby Jackova zmučená duše bloudí. Jen jedenkrát do roka, v předvečer svátku Všechny svatých, se smí o uhlík ohřát a posvítit si jím na cestu. Aby uhlík nevyhasl a neztratil se, nosí jej Jack ve vydlabané dýni.

R. Vlček, M. Cvachovec

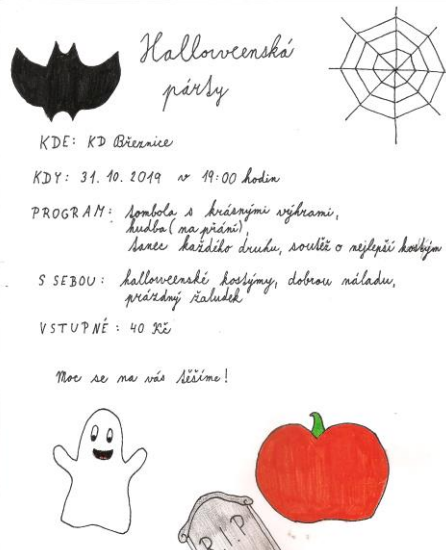
Pozvánka na
HallowEEN

A. Süßmilichová

Žákyně: Majerová, Hrubá

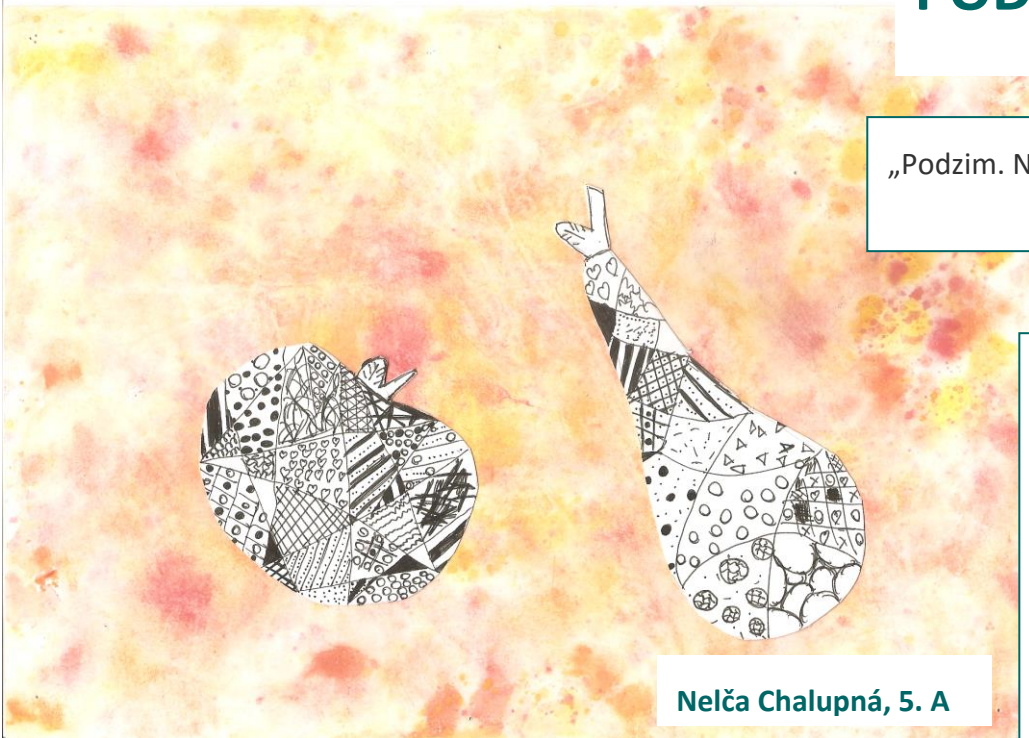

Halloweenská
párty

KDE: KD Bzenice
KDY: 31. 10. 2019 v 19:00 hodin
PROGRAM: hromada s krásnými výbavy,
hudba (na přání),
hazec každého druhu, soutěž o nejlepší kostým
S SEBOU: halloweenská kostýmy, dobrou náladu,
prázdný žaludek
VSTUPNÉ: 40 Kč

Moc se na nás těšíme!

PODZIM

„Podzim. Něco jako inflace listů.“

Valeriu Butulescu

Nelča Chalupná, 5. A

„Neobviňujte srdce, že ztratilo iluze, strom také nelze obviňovat, že ztratil ve větru listy!“

Gertrudis Goméz de Avellaneda

„Muž na dvorku hrabe
listy do kup, do hromad,
pak se opře o hrábě &
listy zapálí.“

Ta vůně naplní les.

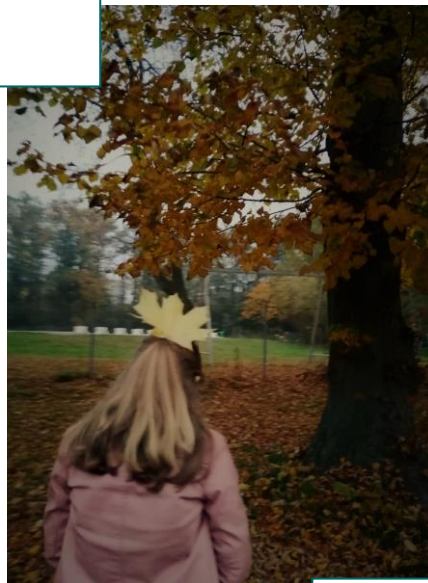
Děti skončí s hrou &

nasají dým,

jenž se za pár roků změní
v nostalgii...”

Jim Morrison

(vedoucí zpěvák The Doors
)

Adélka a Terežka, 5.A

"Podzim je druhé jaro, když se každý list stává květem."

Albert Camus

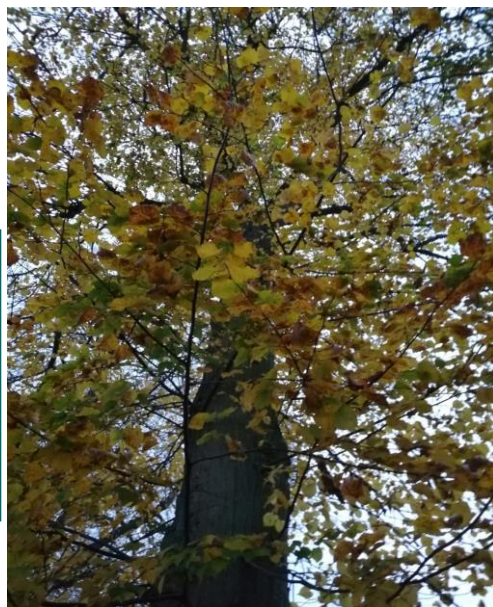
„Jdu proti řece, v řece je stříbro a
zlaté listy. Jdu sám a najednou si
uvědomuji, že tu nehoulkají auta,
abych uhnul, a nedrhní tramvaje,
abych couvnul. A to je vlastně ten
hlavní důvod, proč jdu na štiky.“

Ota Pavel

„Znám podzimní
vílu,
tančí na listí.
Z bříz nalije sílu,
tůně vyčistí.“

Devítka

"Příroda se na podzim
zbavuje všech
připomínek uplynulého
léta: listí, ovoce i trávy.
Také člověk by to měl
tak dělat a neschovávat
staré papíry a listy,
které mu zabraňují
prožívat nové a čisté
jaro."

Otto František Babler,
český knihovník a

Terezka Lukášová, Adélka Mázdrová, 5.A

Podzimní vyrábění

Milý pane řediteli,

potkáváme se s Vámi na chodbách nebo ve třídách školy každý den. Víme o Vás, že si dokážete zjednat autoritu, že jste velmi chytrý a spravedlivý a že se o naši školu a dění v ní dobře staráte. Ale vzhledem k tomu, že jste na naší škole tou nejhlavnější osobou, asi by mnohé žáky a čtenáře Kolovrátku zajímalo i něco více. Připravily jsme si na Vás několik všetečných otázek☺.

za redakci **Linda Kazdová a Adina Kazdová**

Jak vzpomínáte na své dětství a školní léta na základní škole? Byl jste vzorným žákem?

Předně Vám, děvčata, děkuji za milá slova, ale dlužno říci, že v naší škole jsou nejhlavnější osobou všichni a ředitel sám by nezmohl zhola nic. A spravedlivý by se člověk měl snažit být vždy a všude, bohužel se obávám, že i řediteli se to ne vždy daří.

Na své dětství vzpomínám rád, protože jsem tehdy viděl svět jako kouzelné místo příležitostí, ve kterém je vše dobré a ve kterém není nic nemožné. Jako mnohé děti jsem se domníval, že vše je tu právě pro mě a svět čeká na velké věci, které jednou dokážu. Dětství bylo tehdy moderní do relativně vysokého věku a nikomu to nepřišlo divné. Samozřejmě, my dospěláci často vidíme minulost růžovými brýlemi, špatné je zapomenuto a dobré zůstává. Spousta informací se tehdy nezveřejňovala, a tak možná žila spousta lidí v iluzi bezpečného světa. I přesto věřím, že k sobě měli lidé blíže, ve chvílích občasného nedostatku se člověk mohl více radovat z drobností. Život mi tehdy nepřišel tak uspěchaný.

Na školu mám převážně hezké vzpomínky. Učit jsem se moc nemusel (kromě matematiky) a většina předmětů mě bavila. Ale zažíval jsem i chvílky, kdy jsem se do školy netěšil. Byl jsem dítě nekonfliktní, ale fyzicky slabé, partu jsem netrhal, ale rozhodně jsem nebyl ani vůdce, ani bavič. Oblečení jsem nezřídka dědil a se silnými dioptriemi a kšticí na hlavě jsem byl přesným opakem módní ikony a dívčího ideálu. Ve sportu jsem nevynikal a upřímně musím přiznat, že jsem byl v kolektivních hrách pro tým spíše handicapem. Na druhou stranu mi to jako dítěti tolik nevadilo a měl jsem motivaci některé věci změnit. Asi proto dodnes věřím, že každý může dokázat vše, co si přeje, a šanci si zaslouží všichni.

Jaký předmět jste měl ve škole nejraději a který jste naopak nemusel?

Touhle odpovědí určitě sympatie nevzbudím, ale miloval jsem češtinu a literaturu. Baval mě dějepis, protože paní učitelka uměla o dějinách krásně vyprávět. Zajímal jsem se o přírodopis, protože to byl kouzelný svět zvířat a podivných stvoření, ve kterém člověk mohl stále objevovat. Tehdy se příliš necestovalo, a tak jsem se těšil i na zeměpis, neboť hodiny se staly výpravami do dalekých a cizích krajů. Moc se mi nedařilo ve sportu, ačkoliv jsem měl tělocvik rád. Hodně zabrat mi dala matematika. A omluvit bych se rozhodně měl panu učiteli, který mě měl na pracovní činnosti. Myslím, že dřevěný nůž, plastové kleštičky na cukr i plechová krabička v mém podání vypadaly všechny stejně a poznat výrobky od sebe bylo možné jen podle materiálu. Takhle šikovný jsem bohužel dodnes. ☺

Jak vzpomínáte na své učitele?

Vždy hodně záleželo na paní učitelce nebo panu učiteli, kteří předměty vyučovali. Každé dítě pozná, kdo je přísný, ale spravedlivý, kdo svému předmětu rozumí, komu jde o žáky a komu jen o sebe. Já měl k učitelům velký respekt, z některých asi i strach. Na učitele jsem měl ale štěstí a většinu jsem měl také rád. Dodnes některé z nich potkávám a ta setkání mě stále těší.

Čím jste chtěl být jako malý kluk a kdy jste se rozhodl pro učitelské povolání?

Jako malý jsem chtěl být zřejmě voják, astronaut, pilot, později přírodovědec a objevitel. Nicméně v osmé třídě, tuším, že to bylo v hodinách fyziky, jsem se rozhodl, že budu učitelem. To rozhodnutí jsem už nezměnil, ačkoliv cesta k tomuto povolání byla klikatá.

Jak dlouho už jste ředitelem na naší ZŠ a co Vás na této práci baví nejvíce a co Vám naopak dělá radost nejmenší?

Ředitelem jsem sedm let. Nejvíce mne baví příležitost tvořit a měnit, možnost předávat druhým a těšit se ze společných úspěchů. Hodně si vážím svobody, která mi byla dána, a v neposlední řadě mě baví se učit novým věcem. Nejmenší radost mi dělá lidská zloba, závist, lenost a hloupost. A energii mi bere nesmyslnost a zbytečnost prací, pro které nemám čas na to podstatné, na učení a na lidi.

Na naší ZŠ se toho v poslední době mnoho změnilo. Školní budova a její učebny se opravují a modernizují. Upravuje se nově celý areál okolo školy. Máme elektronické žákovské i třídní knihy. Při našem učení, referátech a projektech používáme ve velké míře počítače a internet. Škola pořádá zahraniční zájezdy, tábory, množství kroužků, kulturních a sportovních akcí, úžasnou zahradní slavnost atd. Co se podle Vás za dobu Vašeho ředitelování nejvíce povedlo a na jaké úspěchy jste hrdý?

Za největší úspěchy považuji to, že jsme se, alespoň většinou, naučili spolu mluvit – škola, žáci, rodiče, zástupci města. Přijíždím jako ředitel do různých měst, škol i do dalších organizací a Březnici i základní školu lidé znají a znají ji v dobrém. Vědí, co a jak děláme. Že se nebojíme výzev a nevzdáváme se. Vědí, že děláme věci po svém, ne vždy ideálně, ale současně jak nejlépe umíme. Asi nejvíce hrdý jsem na lidi, kteří mi při rozvoji školy pomáhají, na ty, kteří umí být sami sebou a přitom chtějí, umí a dělají sebe i svět lepší. A je jedno, jestli jde o žáky nebo dospěláky. Důležité je, že těchto lidí není málo.

Co byste chtěl na naší škole v nejbližší době změnit nebo zlepšit?

Chtěl bych, aby k nám do školy chodili žáci rádi, a my jsme to s každým žákem uměli. Doba i školství se mění příliš rychle. Chtěl bych, abychom dokázali připravovat žáky na budoucnost, kterou neznáme, ale která o sobě dává už nyní znát. A pak bych chtěl školu hezkou, laskavě náročnou, ve které se dobře žije, učí se a pracuje s nadšením.

Děti máte za dobu své učitelské praxe asi už přečtené. Dokážou Vás ještě něčím překvapit? Ať už mile, nebo nemile?

Jestli mám přečtené děti, nevím, ale jsem si naprosto jistý, že děti mají přečtené nás. Mě určitě. A děti mě překvapují neustále. Už jen tím, že žádné dítě není stejné. Naštěstí je většina těch překvapení milých. A že děti chybují? Pokud se s chybou snaží pracovat, pak je to právě chyba, díky které se často naučí nejvíce.

Co děláte nejraději ve svém volném čase, jaké máte koníčky?

Upřímně, volný čas je snad jediná věc, která mi při ředitelování chybí. Když mám čas, věnuji se sportu. Mám prima rodinu a moje dcery se starají, abych nestrádal nudou a nedostatkem zábavy. Baví mě příroda, hudba a film. A strašně rád se učím, takže pořád studuji. A stále doufám, že začnu opět cestovat.

Březnické škole bylo v září 85 let...

Na začátku letošního školního roku nám paní učitelka zadala první domácí úkol, abychom vypátrali, co se v Březnici událo 9. září 1934.

Zjistila jsem, že v tento den byla slavnostně otevřena naše základní škola. Na tu dobu to byla velmi moderní budova.

Za 85 let se tady mnoho změnilo. Například tam, kde je teď keramická dílna, byla dříve jídelna. Vařilo se ve sklepě. Děti měly jen jednu tělocvičnu a ta byla v místech, kde jsou dnes šatny.

Při hodině našeho světa jsme si prohlédli hodně staré obrázky školy a povídali jsme si o historii školy i školství v Březnici. Moc nás to bavilo a bylo to zajímavé.

Natálka Zárybnická 5. A

Vzpomínky napříč čtyřmi generacemi...

„Tak by se dalo nazvat setkání Julči Kocíkové a Káji Zobalové s bývalými učitelkami březnické školy **Julíí Placákovou** a **Marií Berkovcovou**.

Děvčata si doma připravila otázky pro paní učitelky a po zpracování jejich rozhovoru vzniklo toto vzpomínkové vyprávění.“

Ivana Ševrová, třídní učitelka

Paní učitelka Placáková se po příchodu do Březnice stala žákyní 9. třídy. Po ukončení studií na pedagogické fakultě začala ve školním roce 1958 - 1959 učit na březnické škole a tomuto povolání zůstala věrná celý svůj život. Nejraději měla matematiku, ale učila všechno. Ve třídě měla i 42 dětí, ale dalo se to zvládnout, protože byly děti hodnější.

Paní učitelka Berkovcová do naší školy jako malá nechodila. Navštěvovala školu v Milevsku, kam docházela 7 kilometrů pěšky, jezdila na kole, v zimě i na lyžích. Po studiích pracovala na umístěnkou. Kdo dokončil studium, byl umístěn, kam bylo potřeba, a tam musel pracovat. Do Březnice přišla až později, v roce 1961, a učila tady také až do důchodového věku. Nejraději měla biologii, češtinu a tělocvik. Tak jako paní učitelka Placáková, učila na prvním stupni.

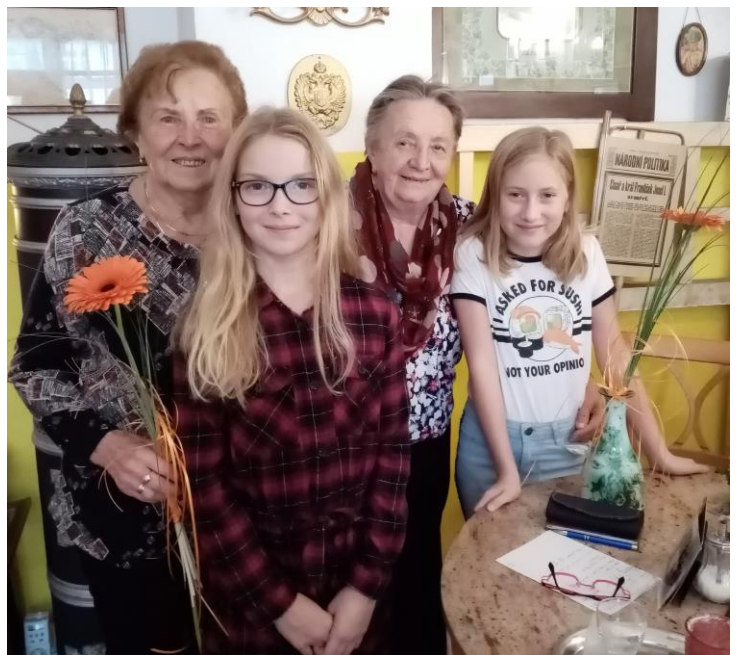
Obě paní učitelky se shodly na tom, že se jim učitelské povolání moc líbilo, že se do školy stále rády vrací, ale nelíbí se jim chování některých dětí. Se zájmem sledují, co se ve škole mění. Vzpomínaly například na školní kuchyň, která se musela vytápět kotlem, na dvě malé jídelny, které tady dříve byly, na malou tělocvičnu, na šatny, klece, které se nacházely na chodbách, a také na to, jak se ve třídách topilo v kamnech.

A proč jsme článek pojmenovaly „Napříč čtyřmi generacemi?“ Obě paní učitelky totiž učily naši paní učitelku třídní, naše prarodiče a některé z našich rodičů. A nám nejmladším věnovaly toto povídání.

Velmi příjemné setkání jsme zakončily v březnické cukrárně, kde jsme poděkovaly za společně strávený čas. Také jsme paní učitelky pozvaly k nám do třídy a na prohlídku celé školy.

Dveře školy se nejen jim, ale i široké veřejnosti, otevrou ve čtvrtek 21. 11. 2019.

Julča Kocíková a Kája Zobalová, 5. A

Akce školy

Výzva 72 hodin je největší dobrovolnická akce pro děti a mládež. V letošním roce se jí zúčastnili i čtvrťáci.

V pátek 11. 10. jsme s pomocí pana Ing. Václava Hrubého a jeho spolupracovníků vysázeli 200 kusů douglasek. Byl krásný den, a tak jsme prožili krásný pobyt v přírodě. Bavilo nás také pozorování stop divokých prasat, kterých je v lese opravdu hodně, došlo i na sběr hub. Akce sázení stromků byla zakončena opékáním špekáčků.

Celý den se mi moc líbil a myslím, že i ostatním dětem. Doufám, že se na Vinici brzy vypravíme znovu.

Eliška Pechová, 4.B

21. 10. navštívil čtvrtý ročník Lesnickou školu v Písku. Studenti pro žáky základních škol připravili v krásném arboretu poznávací stezku u příležitosti Dne stromů.

Na stanovištích nás čekalo rozlišování stromů podle kůry pouze pohmatem, poznávání ptáků, ukázka hmyzích obyvatel lesa. Studenti nám představili mysliveckou kynologii a sokolnictví. Nejvíce se nám líbilo místo, kde nám ukazovali trofeje zvířat. Slyšeli jsme zajímavé vyprávění s ukázkami. Společnost pánovi dělal pes, který ho na slovo poslouchal.

Myslíme, že jsme si všichni užili i cestu vlakem, kterým s rodiči tak často nejezdíme.

Veronika Štvánová, Matyáš Motáň, 4.B

ZOO Praha

14. září jsme se vydali na výlet do pražské ZOO. Počasí jsme měli opravdu překrásné, pravé babí léto. Cesta nám utekla rychle, než bys řekl švec, byli jsme v „matičce“ Praze.

V ZOO jsme se rozdělili do skupinek a plnili jsme pracovní list. Cílem bylo otestovat naše nabyté znalosti o zvířatech, které jsme viděli, a o kterých jsme si vyprávěli. Nejvíce se nám líbily gorily.

Celý výlet jsme zakončili v jedné z restaurací, kde jsme si po našlapaných kilometrech dali zaslouženou zmrzlinu.

Zuzka Klímová, 6. ročník

18. září se celý šestý ročník vypravil na každoroční přírodopisný pobyt do Věšína. Cílem je načerpat znalosti v oblasti biologie v terénu, dozvědět se zajímavosti o regionu a také utužit vztahy v kolektivu. Počasí nám přálo, měli jsme krásné slunečné, nicméně dost chladné tři dny ve středisku Brdy u Věšína. Spokojeni jsme byli i s výtečným jídlem, které nám chutnalo tím víc, čím delší dobu jsme trávili na čerstvém vzduchu. Chodili jsme do lesa, absolvovali jsme túru do přírodní rezervace Na skalách a také jsme si užili výkladu pana Hrubého o lesním hospodářství a myslivosti. Přivezl s sebou své spolupracovníky, kteří nám názorně ukázali, jak se kácí a odvětvuje strom.

Při celkovém hodnocení se ukázalo, že dětem se ve Věšíně moc líbilo a rády by si podobný pobyt zopakovaly. Za učitele mohou také děti jen pochválit, byly pracovité, hodné, a hlavně nedošlo k žádnému incidentu.

Zuzana Klímová

Laskavost často vnímáme jako vlastnost, která pomáhá druhým. Ve skutečnosti je ale nejvíce prospěšná nám samotným. Proto budme vstřícní nejen ke svému okolí, ale také sami k sobě. Můžete tak potěšit ostatní a svému životu dodat smysl.

Kosmánci jsou jedním z 628 týmů, které se zapojily do III. ročníku happeningu **#jsem laskavec**. Žáci druhého ročníku se rozhodli udělat radost klientům Domu s pečovatelskou službou. Pro seniory si připravili pohádku O zatoulaném písmenku od Oldřicha Syrovátky.

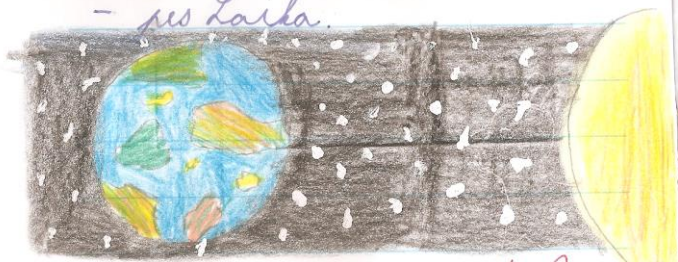
Ze školních sešitů...

22. října

V hodinách našeho světa
jsme se učili o vesmíru.

Nejvíce mě zaujala Země,
protože je to jediná
planeta, na které je život.
Země obíhá okolo své osy
24 hodin a okolo Slunce 365 dní
(rok.). Taky mě zaujala první
živá bytost, která letěla do vesmíru –
pes Laila.

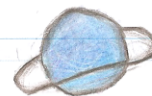
Adélka Štěrbová, 5.B

Ale asi mě nejvíce zaujalo, jaké jsou
obrovské leptací vykoppy na Merkuru.

Je to náborní krásné
učivo. Já osobně si myslím, že si
spolužáci se něco nového přiučili. Je
fascinující jak „obyčejná“ klob-Plunce
nám dává tak moc. Díky ní žijeme!

Daník Košta, 5. B

22. října

Při hodinách našeho světa jsme poznali
krásný, zajímavý a fascinující
vesmír.

Dověděli jsme se, že na Uranu
je den dlouhý 42 let a další zajímavosti.

Kristýnka Štěpánová, 5.B

Vietnam

Vietnamci jsou nesmírně milí, úslužní a pracovití. Celá země je plná motorek, které se mezi sebou s jistotou na milimetry proplétají po silnicích. Saigon je moderní velkoměsto, jež se vymyká našim představám o místech s komunistickou vládou. Příkladem jsou drahá luxusní auta a možnost koupit vše, co nabízí "západní" svět. Možná i proto mladí hromadně utíkají do měst, snaží se studovat a jejich snem je většinou odjet pracovat do zahraničí. Evropa není v jejich cílových snech výjimkou.

Vietnam je oblíbený i pro krásné destinace u moře a na četných ostrovech. Bohužel i doba plastová je v Asii a ve Vietnamu znát na každém kousku jejich krásné země. Ve většině případů chybí řešení k recyklaci odpadů a nakládání s odpadem. Všudypřítomné plasty a odpadky jsou v moři, v řekách, na ulicích. Doufejme, že se již brzy tato situace vyřeší.

Mgr. Jana Doulová, učitelka ZŠ Březnice (Vietnam 2019)

Elektorozvody v Saigonu

foto: Jana Doulová

...a takhle to pak pěkně svítí

foto: Jana Doulová

foto: Jana Doulová

Chtěla jsem vám povyprávět o Vietnamu. O krásné zemi se zajímavou historií, s nádherným přírodním i kulturním bohatstvím. O lidech, jejichž směs hrdosti, pokory, vzájemného respektu a úcty k tradicím je lákavým šálkem čaje, jehož přesnou recepturu nikdy, jako člověk z venku, přesně neodhalíte, byť byste jej popíjeli denně.

Je to však příliš těžký úkol. Nemohu najít konkrétní slova, jež by výstižně charakterizovala Vietnam a jeho obyvatele.

Zvolila jsem proto dvě témata, která jsou mi blízká, a to nejen v souvislosti s touto zemí.

O jménech

„Co po jméně? I pod jiným růže stejně sladkou vůni má.“

(William Shakespeare: Romeo a Julie)

Hrdý Vietnamec by možná nesouhlasil.

Vietnamské jméno se v současné době většinou skládá ze tří slabik.

Jméno na první pozici je možné považovat za příjmení, nejčastěji Nguyen, Tran, Le (tato „příjmení“ dříve patřila dynastiím panujícím ve Vietnamu), Vu, Ngo, Do a další.

Na druhém místě je slovo, které nám může napomoci k určení pohlaví. Pro označení ženy se většinou používá slabika Thi, pro muže Vãn, Huu nebo Lien (jiná slova na druhém místě neurčují pohlaví osoby jednoznačně).

Třetí v pořadí stojí vlastní jméno, které se opět často liší podle pohlaví. Ženy jsou pojmenovávány podle něčeho krásného: Suong – rosa, Anh – paprsek, Lan – orchidej. Muži dle různých lidských ctností a hrdinských vlastností: Khiem – skromný, Dung – statečný, Minh – bystrý. Má-li člověk čtvrtou slabiku ve jméně, stojí na předposlední pozici.

Oslovujeme-li Vietnamce, použijeme spojení pan, paní, slečno a přidáme poslední slabiku na konci celého jména, vlastní jméno.

Vietnamské děti u nás často dostávají i jména česká, oficiálně při narození nebo například v rámci dohody učitele s rodiči při nástupu do školky či školy. Někdy se česká jména vybírají podle určité znělé podoby se jménem vietnamským (Anh – Any). V domácím prostředí je pak užití počestěného jména závislé na přítomnosti osoby „z venku“. Pokud je spolu jen rodina a okruh přátel vietnamské národnosti, počestěné tvary jmen navzájem většinou nepoužívají.

Kdysi jsem se ptala malé vietnamské holčičky, co její jméno znamená v jejím rodném jazyce. Sdělila mi, že „Malá myška“. Usmála jsem se, že je to milé. Holčička na mě však nevěřičně zírala, jestli si z ní nedělám legraci. Pak mě usadila odpovědí, že milé to tedy není ani trochu. Ale v porovnání se jménem, které jí bylo vybráno, když byla ještě menší, je tohle už docela dobré, více se k ní hodí.

Že je to trochu indiánské? Ano. Nejen vietnamská jména samotná, ale i vzájemné oslovení a mluvení o sobě samém, vnímání rodiny a jejích členů je takové. Právě u této malé holčičky je možné vidět rozdíl mezi přístupem k přijetí českého jména vietnamským dítětem zde narozeným a dítětem, které sem s rodiči v pozdějším věku přišlo. Ona sama je se svým vybraným českým jménem, kterým jí oslovují i doma, spokojená. Nechtěla by, aby jí čeští spolužáci komolili jméno vietnamské. Jiná holčička, která zde není narozená, a české jméno přijala až po příchodu do Čech, to vnímá naopak. Byla by spokojenější, kdyby jí děti říkaly jejím původním jménem. První holčička ve Vietnamu nikdy nebyla, druhá tam za příbuznými jezdí.

A aby to nebylo tak jednoduché. Za rok mi na stejný dotaz „Malá myška“ s úsměvem odpověděla, že se jí jméno docela líbí.

Sžítí se se jménem prostě není žádná legrace, je to vážná věc a běh na dlouhou trať.

Noční květinový trh

foto: Jana Doulová

V jednom z čísel časopisu „Školní poradenství v praxi“ vyšel rozhovor s paní Tran Thu Tra, absolventkou pražské pedagogické fakulty, která do České republiky přišla s rodiči jako tříletá. Kromě jiného byla dotázána, co by poradila českým pedagogům ve vztahu k vietnamským dětem. Odpověď se týkala právě jmen. Dovolím si ji zde citovat.

„Nedávat dětem česká jména. Vietnamské děti jsou běžně přezdívány českým jménem, protože se vychovatelky a učitelky nechtějí učit jméno vyslovit. Ve školce mi vymysleli české jméno a začali mi říkat Majka. Moc se neřešilo, zda se mi líbí. Děti chtějí zapadnout, takže na to přistoupí. Ale tímhle násilným přejmenováním přicházíme o svou identitu. Sama jsem se s tím musela později vyrovnávat a po přechodu na vysokou školu se začala představovat jako Tra. Ale i tam byl problém. Plně se mi podařilo prosadit používání Tra namísto Majky až s nástupem do práce, do korporátního multikulturního prostředí, kde komunikačním nástrojem byla angličtina.“

Pociťuje to takto každé vietnamské dítě?

„Někteří se představují českým jménem i v dospělosti, někteří se nechávají oslovovat jen vietnamským jménem. To je ale přece jedno, nemůžete přejmenovat dítě jen proto, že se vám nechce učit se vyslovit jeho jméno. Dalším plošným zlovykem je nečíst vietnamská příjmení při zjišťování prezence. Když dojde na vietnamské jméno, učitel mlčí, zvedne hlavu, hledá asijskou tvář a zapíše. A pak zase čte jména a přítomní říkají „ano“. Tím jsem si prošla od základky po vysokou školu. Ta pauza v čtení příjmení byla vždy ponižující. Obecně mi ale přišlo, že většina učitelů vyučovala více předmět než děti. Bez změny orientace na dítě místo na obsah učitelé nejenže nepochopí potřeby majoritních dětí, ale ani dětí s odlišným mateřským jazykem.“

Paní Tra měla v rozhovoru s Mgr. Michalem Kaderkou ještě další zajímavý postřeh. Týká se vietnamských dětí narozených v Čechách. I ony jsou dětmi své kultury, nikoli naší. Znalost jazyka neznamena znalost kulturního kontextu, zvyků a obyčejů:

„Problém není s češtinou, já bych rodičům přeložila všechno. Odlišnost je v kulturním kontextu. Když jsem odjížděla poprvé do školy v přírodě, tak rodiče vůbec nechápali, kam a proč jedu. Nevěděli, co mi mají zabalit. Když se pak rozdávaly pohledy, tak já nic nedostala, protože rodiče nevěděli, že se dětem do školy v přírodě posílají pohledy. Svou první školu v přírodě jsem tak proplakala. Těchto kulturních detailů je ovšem mnoho.“

Ruční výroba cihel

foto: Jana Doulová

O vzdělání

Jaký význam má vzdělání v životě Vietnamců? To je pouze řečnická otázka. Jiná odpověď než, velký, totiž neexistuje.

foto zdroj: <http://www.sos-schools.org/asia/vietnam>

Rodiče na vzdělání svých dětí hodně dbají, mají vysoké nároky. V porovnání s většinou českých rodičů někdy těžko srozumitelné. Zatímco český rodič „brblá“, že domácích úkolů je moc a probírané látky ještě víc, vietnamský rodič kroutí hlavou, co se to děje, že na víkend není žádný úkol. Vyženu-li příklad přístupu ke vzdělání do extrému, mohu napsat, že vysvětlit vietnamskému rodiči, že dvojka z diktátu je moc pěkná známka, co by za ní jiné děti daly, je srovnatelné s úvahou, v kontextu úcty samozřejmě nevyřčenou, že si z nich děláte legraci.

Ve Vietnamu začíná systematické vzdělávání již v mateřské školce, do které dítě chodí od dvou let. Kromě hraní se postupně seznamuje i s písmenky a čísly, a tak když v šesti letech nastoupí do základní školy, očekává se, že základy trivia již má.

Základní škola je rozdělena na tři stupně, (stejně jako u nás 1. - 5. třída, 6. – 9. třída), třetí je podobný naší škole střední. Povinná školní docházka trvá do jedenácti let (první stupeň).

Místo třetího stupně může jít dítě studovat na „specializovanou“ školu. Pro přechod na takovou školu je třeba složit přijímací zkoušky.

Po absolvování dvanácti tříd (tři stupně základní školy) se skládá maturitní zkouška. Je těžká a studenti jsou pod velikým tlakem, protože úspěch ve zkoušce je pro rodinu velmi důležitý. Některé děti tíhu neunesou a řešení vidí v suicidu.

Po maturitě se nabízí studium na vysoké škole. Ta je trojího typu: univerzita, vysoká škola a vyšší odborná škola. Stejně jako u nás existuje i studium bakalářské.

Systém a způsob vysokoškolského vzdělávání je podobný našemu, ovšem s tou výjimkou, že na složení zkoušek mají studenti jen jeden pokus. A tak, i kdyby neúspěch přišel až při poslední zkoušce v posledním ročníku, máte smůlu.

Školní rok ve Vietnamu je podobný našemu, začátek však není striktně dán 1. září, plus mínus pár dnů je běžných.

Do školy se děti dopravují různě. Na motorce s rodiči, na kole, rikšou nebo autobusem.

Na základní škole začíná výuka v 7 hodin. Vyučování začíná shromážděním na školním dvoře a zpíváním národních písní. Vyučovací hodina trvá stejně jako u nás 45 minut. Na mnoha školách se místo zvonku používá gong. Děti jsou o přestávkách povinny se procházet po školním dvoře. Zajímavým zvykem je „přestávka na spaní“, která je po pauze na oběd. Děti spí v družině nebo přímo ve třídě. Odpolední výuka začíná kolem 14 hodin a trvá zhruba do 16 hodin. V této době se vyučují volnější předměty, hudební výchova, výtvarná výchova a podobně.

Velký důraz je kladen na přírodní vědy, a tak není výjimkou, že se děti ve třetí třídě učí v matematice to, co naše děti až na druhém stupni. Výhodou je to pro starší školní děti, které přijedou do České republiky.

Na druhém stupni je zvykem po vyučování chodit na různá doučování. Oproti českému modelu je to však trochu velkokapacitně pojaté. Doučovací třídy mívají někdy až 100 žáků. Na doučování musí děti chodit i v době prázdnin, a to i ty, které nepatří k žákům slabším. Rodina si přeje, aby jejich syn či dcera byli nejlepší.

Přístup samotných dětí je různý. Některé děti touží po úspěchu a rodiče nemusejí vyvíjet veliký tlak, slabší dítě to má těžší. Rodiče nepovolí, dokud z něj „nevytáhnou maximum“.

Když nepomůže armáda doučujících, přichází možnost návštěvy třídy s nižším počtem žáků. Ale ani tam rodiče z požadavků nesleví. Být nejlepší je vstupenkou do V. I. P. míst života a o to je třeba se s tím, co nám daly sudičky do vínku, náležitě poprat.

Školním odívacím standardem je uniforma. Většinou se jedná o košili, kalhoty a sukni. Na některých středních a vysokých školách nosí studentky typické bílé vietnamské šaty "ao dai". Ve třetí třídě základní školy děti skládají slib (obdoba našeho pionýrského slibu před r. 1989) a od té doby nosí kolem krku na košili červený šátek.

foto zruoj: <http://www.sos-schools.org/asia/vietnam>

Pokud byste přišli do školní třídy ve Vietnamu, překvapilo by vás množství dětí. V jedné třídě se jich najednou vzdělává 35 – 50. (Pravdou je, že i já si ze své povinné školní docházky pamatuji třídu s třiceti a více žáky. Co si oproti současnému vietnamskému základnímu vzdělávání nepamatuji, jsou tělesné tresty, ty jsou tam běžné.)

Z pravidel, nastavené míry očekávané úcty ke vzdělání a učitelům ve vietnamských školách by český žák měl hodně těžké sny. Hodit sešitem či učebnicí, neseďt rovně, nedávat

pozor, vyrušovat či často chybovat, to vše je prohřešek, za který přichází trest, třeba plácnutí pravítkem přes prsty.

Další zajímavostí je, že kromě důrazu na výuku matematiky a přírodních věd se hodně hledí na úroveň písma. Od první třídy jsou děti učeny psát krasopisně. V souvislosti s tím většinou není povoleno psát levou rukou, a proto jsou leváci přeučováni na praváky. V rámci výuky cizích jazyků se nyní preferuje angličtina a čínština, starší generace se učily i francouzštině a ruštině.

Foto zdroj: <http://www.sos-schools.org/asia/vietnam>

V naší škole jsou v současné době tři vietnamské děti. Dvě dívky ve třetí třídě (obě s dobrou znalostí českého jazyka) a jeden chlapec ve třídě šesté (do Čech přijel na začátku roku 2019 a česky mluví a rozumí jen velmi málo).

Pro všechny vietnamské děti je nabídka logopedické podpory a doučování českého jazyka. Všechny děti této možnosti využívají.

S žádostí o vyjádření k práci s vietnamskými dětmi jsem se obrátila na několik učitelů naší školy:

Se vzděláváním vietnamských dětí mám ty nejlepší zkušenosti. Již třetím rokem učím dvě vietnamské dívky, které k nám do školy nastoupily do 1. třídy. Obě jsou velmi učenlivé. Rády se vzdělávají a patří mezi výborné žáky. Obě dívky mají mnoho kamarádek a bez problémů se začlenily do kolektivu českých dětí. Jejich rodiče sice nemluví česky, avšak vietnamská děvčátka se domluví velmi dobře. A to i přesto, že jedna z nich teprve před dvěma lety přijela z Vietnamu a česky nemluvila téměř vůbec.

Mgr. Martina Benjáková

Měla jsem dva měsíce žáka vietnamské národnosti, který neuměl ani slovíčko. Bylo to hodně těžké, ničemu nerozuměl. Na pomoc, překlad, jsem si zvala jiné vietnamské děti, které už mluvily česky pěkně. Individuální přístup v počtu 25 žáků byl těžký. Chystala jsem obrázkové pracovní listy a čerpala hodně z internetu. I spolužáci se snažili pomoci, tvořili obrázkové kartičky se slovíčky, snažili se žáka zapojit do skupinové práce.

Mgr. Petra Šoffrová

Krátký rozhovor jsem vedla i se samotnými vietnamskými žáky:

Tiene, jaký je rozdíl mezi výukou ve Vietnamu a v Čechách?

U vás se méně učí a více jezdí na výlety než u nás. A škola tady začíná později.

Co je pro tebe ve škole nejtěžší?

Že umím jen trochu česky.

Co ti při učení nejvíce pomáhá?

Učitelé.

Co máš ve škole rád?

Učitele, učitelky, kamarády.

Co děláš, když nejsi ve škole?

Pomáhám matce.

Nguyen Tien Dung, žák 6. ročníku. Do Čech přijel na začátku roku 2019 bez znalosti českého jazyka.

Chodíš do školy ráda?

Han Thi Anh: jo

Pham Phuong Thao: Jo, protože jsou tam kamarádi.

Co tě ve škole baví?

Han Thi Anh: Všechno.

Pham Phuong Thao: Tělocvik, výtvarka.

Co tě ve škole nebaví?

Han Thi Anh: Nic.

Pham Phuong Thao: Český jazyk.

Ve škole mluvíš jenom česky nebo s kamarádkou i vietnamsky?

Han Thi Anh: Česky i vietnamsky.

Pham Phuong Thao: Česky.

Proč ti ve škole říkají Any? Nebyla bys raději, kdyby ti říkali tvým jménem?

Han Thi Anh: Byla bych raději.

Pham Phuong Thao: Mně se jméno Lili líbí.

Jak ti říkají doma?

Han Thi Anh: Anh.

Pham Phuong Thao: Chuột.

Co děláš, když nejsi ve škole?

Han Thi Anh: Prodávám.
Pham Phuong Thao: Jsem nemocná.

Co bys chtěla dělat, až budeš velká?

Han Thi Anh: Veterinářka.
Pham Phuong Thao: Policajtku.

Han Thi Anh

Pham Phuong Thao,

žákyně třetí třídy. ZŠ v Březnici navštěvují od první třídy, česky rozumí dobře.

Veliké díky patří otci Pham Phuong Thao za jeho ochotu odpovědět mi na pár otázek.

Dobrý den, jak dlouho žijete v České republice?

V České republice žiji od roku 1993.

Vaše dcera Pham Phuong Thao chodí do třetí třídy naší školy. V České republice se narodila a česky umí dobře. Vy jste základní školu navštěvoval ve Vietnamu. Jaký je největší rozdíl mezi způsobem vzdělávání na základní škole ve Vietnamu a v České republice?

Ve Vietnamu je dvojnásobný počet dětí na škole, proto se učitelé nemohou dostatečně věnovat dětem jako v České republice.

Co by měla Pham Phuong Thao umět, až dokončí základní školní docházku? Jaká máte očekávání?

Očekávám, že naše dcera bude do budoucna dostatečně připravena na další studium.

Baví Pham Phuong Thao chodit do školy?

Baví ji to moc, ráda se učí a má ve škole spoustu kamarádů a kamarádek.

Dělá si domácí úkoly sama nebo jí někdo z rodiny pomáhá?

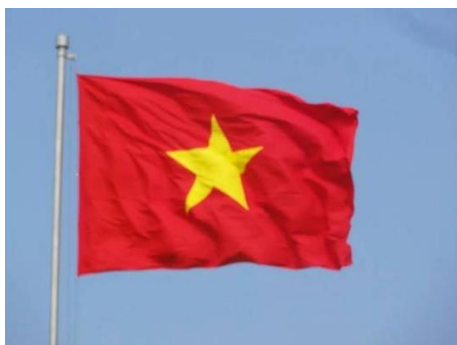
Ano. S úkoly pomáhám já i maminka.

Proč se vaší dceři ve škole říká Lili? Nevadí jí to?

Nevadí, naopak je ráda. Pro toto naše vietnamské jméno je Lili taková zkrácená verze.

Co byste vzkázal učitelům naší školy?

Nic, s manželkou jsme spokojeni.

Petra Michvocíková

Sportovní okénko

Dne 16. října se konalo finále okresního kola v minifotbalu chlapců III. kategorie. Postup do tohoto kola si chlapci vybojovali před týdnem, kdy suverénně vyhráli svou skupinu. Finále okresu bylo rozlosováno opět do dvou čtyřčlenných skupin, ze kterých postupovaly vždy dva týmy. V základní skupině jsme se postupně utkali se ZŠ Březové Hory, Gymnáziem Sedlčany a 2. ZŠ Dobříš. Po jedné porážce a dvou výhrách kluci obsadili druhé místo ve skupině a připravovali se na zápasy o konečné umístění. Bohužel v semifinále s Rožmitálem i v zápase o třetí místo s 1. ZŠ Dobříš jsme prohráli vždy o gól. Celkově kluci obsadili krásné 4. místo na okrese, což je pro naši školu velkým úspěchem. Našimi střelci byli: 3x L. Němec a R. Vácha a 1x J. Sedláček a O. Šedivý.

Naši školu reprezentovali: F. Kostínek, M. Benda, J. Halko, L. Hokr, V. Hora, P. Korecký, L. Němec, J. Sedláček, O. Šedivý, K. Tetaur, V. Trčka a R. Vácha.

Všem zúčastněným děkujeme za vzornou reprezentaci školy a do budoucna jim přejeme mnoho (nejen) sportovních úspěchů.

Za vyučující TV **Martin Zárybnický**

Dne 13. listopadu se konalo okrskové kolo ve florbalu chlapců 8. a 9. tříd. Okrsek Příbram byl rozdělen do dvou skupin. Stejně jako u mladší kategorie postupoval do okresního finále jen vítěz skupiny. V naší skupině bylo dohromady šest týmů. S Březovými Horami jsme remizovali 2:2. Se ZŠ Jiráskovy sady, pozdějšími vítězi skupiny, jsme prohráli 2:3. Pak už jsme pouze vyhrávali, se ZŠ 28. října 5:3, ZŠ Bohutín 4:3 a ZŠ Jince 5:0. V tabulce jsme skončili třetí za vítězi z Jiráskových sadů a o skóre za "Březáky". Podle názorů soupeřů, byl nejlepším gólmanem náš J. Sikora. Do sítě soupeřů se trefili všichni naši hráči alespoň dvakrát. Střelecká listina vypadala takto: 5x M. Vitík a V. Kluk, 2x V. Kočovský, O. Kubát, J. Vrátný a J. Veltruský.

Všem zúčastněným děkujeme za vzornou reprezentaci školy a do budoucna jim přejeme mnoho (nejen) sportovních úspěchů.

Za vyučující TV **Martin Zárybnický**

